

FoU-statistikk 2009 for instituttsektoren

I 2009 ble det utført forskning og utviklingsarbeid (FoU) i instituttsektoren for 10,3 milliarder kroner. Det var en økning på 1 milliard kroner fra 2008, da FoU-utgiftene i sektoren utgjorde 9,3 milliarder kroner. Ressursinnsatsen til FoU økte nominelt 10,7 prosent fra 2008 til 2009. Korrigert for lønns- og prisstigning hadde sektoren en realvekst på om lag 6 prosent.

Noe av økningen skyldes at noen enheter har fått ny sektorplassering i FoU-statistikken. Korrigert for denne utvidelsen i dataomfanget var økningen i instituttsektorens FoU-utgifter fra 2008 til 2009 om lag 640 millioner kroner. Det gir en nominell vekst på 7 prosent og en realvekst på rundt 2 prosent.

Til sammen ble det utført nærmere 8800 FoU-årsverk i sektoren i 2009, hvorav vel 6300 årsverk av forskere og annet faglig personale. De øvrige årsverkene gjaldt støttepersonell for FoU-aktiviteten. Samlet ressursinnsats i 2009 var nesten 600 FoU-årsverk høyere enn året før. Av økningen kan noe under 400 årsverk tilskrives det økte datagrunnlaget.

Totale FoU-utgifter i instituttsektoren 2007-2009, utførte FoU-årsverk i 2009 og antall enheter i 2009 etter grupper av institutter.

Instituttgrupper	Totale FoU-utgifter (mill. kr)			FoU-årsverk 2009		Antall en- heter ³⁾
	2007	2008	2009	Totalt	Herav: UoH-utd. personale	
Primærnæringsinstitutter	1 085	1 134	1 188	1 087	680	7
Teknisk-industrielle institutter	2 818	3 229	3 326	2 404	1 718	13
Miljøinstitutter	650	730	803	725	544	7
Samfunnsvitenskapelige institutter	502	550	600	564	456	10
Regionale forskningsinstitutter	237	271	275	280	245	10
Sum forskningsinstitutter ¹⁾	5 292	5 914	6 192	5 060	3 643	47
Andre institusjoner ²⁾	3 018	3 353	4 070	3 703	2 685	75
Totalt	8 310	9 267	10 262	8 763	6 328	122

Kilde: NIFU

¹⁾ Institutter som var omfattet av retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter per 31.12.2009.

²⁾ Forskningsinstitutter som ikke var omfattet av retningslinjer for statlig basisfinansiering per 31.12.2009, og andre institusjoner med FoU-virksomhet.

³⁾ Noen av forskningsinstituttene har virksomhet innen flere grupper. Her telles instituttet i den gruppen der det meste av FoU-aktiviteten fant sted. Museer inngår ikke i tellingen av antall enheter.

Drøyt 60 prosent av FoU-virksomheten i instituttsektoren fant sted ved institutter som i 2009 sorterte under retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter. Dette er institutter som mottar basisbevilgning fra Norges forskningsråd. Den øvrige FoU-aktiviteten fant sted ved forskningsinstitutter som mottar basisfinansiering direkte fra departement, og ved institusjoner der FoU ikke nødvendigvis er hovedformålet ved virksomheten. Til

sistnevnte hører blant annet en rekke statlige etater, helseforetak uten universitetsfunksjoner og museer.

De teknisk-industrielle instituttene var den største instituttgruppen med 3,3 milliarder kroner eller en tredjedel av sektorens FoU-ressurser. Deretter fulgte primærnæringsinstituttene som sto for 12 prosent, miljøinstituttene med 8 prosent, samfunnsvitenskapelige institutter hadde en andel på 6 prosent, mens den minste gruppen forskningsinstitutter var de regionale instituttene med noe under 3 prosent av sektorens samlede FoU-ressurser.

Vel 4 milliarder kroner, eller to femtedeler av FoU-utgiftene i sektoren, gjaldt institusjoner som ikke var omfattet av retningslinjene for statlig basisfinansiering. Dette omfatter i første rekke forskningsinstitutter med basisbevilgning direkte fra departement, men også et betydelig antall enheter som ofte vil ha andre primær oppgaver enn FoU.

Alle instituttgruppene rapporterte økning i ressursinnsatsen til FoU i 2009. Blant institutter som omfattes av retningslinjer for statlig basisfinansiering var veksten relativt sett størst ved miljøinstitutter og de samfunnsvitenskapelige instituttene med henholdsvis 10 og 9 prosent nominelt. Primærnæringsinstituttene hadde en økning på 5 prosent og de teknisk-industrielle instituttene 3 prosent, mens de regionale forskningsinstituttene hadde en marginal økning. Omregnet til faste priser innebærer det en mindre realnedgang i FoU-ressursene ved både teknisk-industrielle og regionale institutter.

Institusjoner som ikke var omfattet av retningslinjer for statlig basisfinansiering, økte mest med 21 prosent. Selv etter korrigerings for utvidelse av datagrunnlaget, som påvirker denne gruppen av institutter, var økningen på nærmere 11 prosent.

Totale FoU-utgifter i instituttsektoren i 2009 etter finansieringskilde og grupper av institutter. Mill. kroner.

Instituttgrupper	Nærings- livet	Offentlige kilder		Andre kilder	Ut- landet	Totalt
		Totalt	Herav: Norges forskningsråd			
Primærnæringsinstitutter	266	806	442	36	80	1 188
Teknisk-industrielle institutter	1 353	1 144	837	195	634	3 326
Miljøinstitutter	105	565	270	30	103	803
Samfunnsvitenskapelige institutter	55	456	279	37	52	600
Regionale forskningsinstitutter	56	205	99	6	8	275
Sum forskningsinstitutter ¹⁾	1 835	3 176	1 927	304	877	6 192
Andre institusjoner ²⁾	300	3 455	608	90	225	4 070
Totalt 2009	2 135	6 631	2 535	394	1 102	10 262
Totalt 2008	2 079	5 829	2 167	407	952	9 267

Kilde: NIFU

¹⁾ Institutter som var omfattet av retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter per 31.12.2009. Noen av instituttene har virksomhet innen flere grupper.

²⁾ Forskningsinstitutter som ikke var omfattet av retningslinjer for statlig basisfinansiering per 31.12.2009, og andre institusjoner med FoU-virksomhet.

Offentlige kilder finansierte nesten to tredjedeler av FoU-utgiftene i instituttsektoren i 2009. Norges forskningsråd alene stod for 25 prosent. Næringslivet finansierte 21 prosent av FoU-aktiviteten, utenlandske kilder 11 prosent og øvrige nasjonale kilder 4 prosent. Av en samlet portefølje finansiert av utlandet på 1,1 milliarder kroner utgjorde EU-finansiering vel 330 millioner kroner. Den største utenlandske finansieringskilden var utenlandsk næringsliv, som kjøpte FoU-tjenester for nesten 400 millioner kroner i instituttsektoren i 2009.

Ved de teknisk-industrielle forskningsinstituttene ble 60 prosent av FoU-virksomheten i 2009 finansiert av næringslivet og utenlandske kilder, mens 34 prosent var offentlig finansiert. Til sammenligning utgjorde den offentlige finansieringen mer enn to tredjedeler ved både

primærnærings- og miljøinstitutter. Ved samfunnsvitenskapelige- og regionale institutter var den offentlige finansieringsandelen om lag 75 prosent.

Offentlige kilder finansierte 85 prosent av FoU-virksomheten ved institusjoner som ikke var omfattet av retningslinjene for statlig basisfinansiering. FoU finansiert av næringsliv og utenlandske kilder utgjorde her 13 prosent.

Flere resultater fra FoU-undersøkelsen for 2009 i instituttsektoren vil bli lagt ut fortløpende i [FoU-statistikkbanken](#).

Spørsmål om FoU-undersøkelsene i instituttsektoren kan rettes til Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 22 59 51 63.

Hvert år utarbeides det totaltall for ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge. NIFU har statistikkansvaret for universitets- og høgscolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU sammenstiller dataene til den totale FoU-statistikken for Norge. Statistikken utarbeides på bakgrunn av OECDs retningslinjer i den såkalte Frascati-manualen, og inngår i OECDs databaser for Science & Technology. FoU-statistikk rapporteres også til Eurostat.

Forespørsler om universitets- og høgscolesektoren kan rettes til Kaja.Wendt@nifu.no, tlf. 22 59 51 66, om instituttsektoren til Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 22 59 51 63, og om helseforetakene til Ole.Wiig@nifu.no, tlf. 22 59 51 85.

For mer informasjon om FoU i næringslivet, kontakt Frank.Foyn@ssb.no, tlf. 21 09 46 88, Kristine.Langhoff@ssb.no, tlf. 21 09 43 91 eller Harald.Fondevik@ssb.no, tlf. 21 09 47 51.

Den nasjonale FoU-statistikken for Norge publiseres av NIFU <http://www.nifu.no/> og Norges forskningsråd <http://www.forskningsradet.no/>. Detaljert statistikk for næringslivet publiseres av Statistisk sentralbyrå <http://www.ssb.no/>.
